EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 31.07.1996
KOM(96) 420 lopull.

96/0217 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUKSEKSI (EY)

tiettyjen kolmansien maiden tietyn lainsäädännön soveltamisen vaikutuksilta sekä siihen perustuvilta tai siitä johtuvilta toimilta suojautumisesta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Euroopan unionin neuvosto vahvisti kokouksessaan 15 päivänä heinäkuuta 1996 toimenpiteet, joita EU voisi käyttää vastapainona EU:n yritysten etujen vahingoittamiselle. Kyseinen etujen vahingoittaminen johtuu siitä, että Yhdysvallat on pannut täytäntöön *Cuban Liberty and Democratic Solidarity (Libertad) Act* -nimisen lain (jäljempänä 'Helms-Burtonin laki'). Neuvosto antoi COREPER:ille tehtäväksi valmistella pikaista ja yhteensovitettua yhteisön toimintaa.

Eräs neuvoston vahvistamista toimenpiteistä oli "EU:n lainsäädännön käyttäminen/antaminen Yhdysvaltain lainsäädännön kyseisen valtion ulkopuolisten vaikutusten kumoamiseksi". Tämä tiedonanto sisältää ehdotuksen neuvoston asetukseksi, jolla annettaisiin lainsäädäntöä kyseisessä tarkoituksessa EU:n tasolla.

Ehdotetun yhteisön lainsäädännön tavoitteena on Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen ja sen ulkoisten taloudellisten etujen suojeleminen erityisillä toimenpiteillä. Sillä pyritään ainoastaan puolustusjärjestelmän luomiseen yhteisölle ja sen alueella asuville henkilöille tai sinne rekisteröidyille yhtiöille Yhdysvaltain lainsäädännön ja toimien lainvastaisilta ja haitallisilta vaikutuksilta.

Kyseisten toimenpiteiden toteuttamisesta yhteisön tasolla kansallisen tason sijasta on selvää etua. Ne muodostaisivat poliittisesti selvän ja yhtenäisen merkin Yhdysvalloille. Niillä saataisiin myös aikaan sellainen suojelun taso, jota ei olisi mahdollista toteuttaa samanlaisilla tai niihin verrattavissa olevilla (yhteensovitetuilla) kansallisilla toimenpiteillä erityisesti sen vuoksi, että eräät jäsenvaltiot ovat todenneet, että niiden olisi vaikeata antaa kyseistä lainsäädäntöä kansallisella tasolla tai antaa sitä nopeasti. Lisäksi samanlaisten edellytysten varmistaminen taloudellisille toimijoille yhteisössä auttaa säilyttämään sisämarkkinoiden yhtenäisyyden erityisesti sellaisissa olosuhteissa, jos Yhdysvallat päättää käyttää hyväkseen mahdollisuutta kohdella erilailla maita tai yrityksiä III osaston mukaista oikeutta ryhtyä oikeudellisiin toimiin koskevan eväämisen jatkamisen osalta. Yhteisön lainsäädäntö antaisi yhteisön tasolla mahdollisuuden korvata Yhdysvaltain kansalaisille tai yrityksille annetut summat sallimalla sen, että yhteisön kansalaiset voivat ryhtyä oikeudellisiin toimiin missä tahansa yhteisön alueella, missä kyseisillä Yhdysvaltain kansalaisilla tai yrityksillä on varoja.

Ehdotuksen yksittäisten artiklojen osalta voidaan tehdä seuraavat huomautukset:

Ehdotuksen 1 artiklassa määritellään sen lainsäädännön ja niiden toimien soveltamisala, joita vastaan olisi suojauduttava. Kyseinen lainsäädäntö on määrä luetteloida asetuksen liitteessä. Toistaiseksi ainoastaan Kuuban yksipuolista kauppasaartoa koskevan Yhdysvaltain lainsäädännön kyseisen valtion alueen ulkopuoliset osat sisältyvät liitteeseen. Neuvoston olisi päätettävä komission ehdotuksen perusteella liitteessä olevan luettelon soveltamisesta muuhun (saman tai toisen kolmannen maan) lainsäädäntöön. Sama pätee kohtien poistamista niin sanotun primaarilainsäädännön luettelosta.

Jos kolmannen maan lainsäädäntö muodostaa sekundaarilainsäädännön tai samankaltaisten säädösten perustan, komissio voi 7 c artiklan mukaisesti lisätä kyseisen sekundaarilainsäädännön liitteessä olevaan luetteloon 8 artiklan komiteamenettelyn mukaisesti. Sekundäärilainsäädäntöä on jo jonkin verran luetteloitu liitteeseen.

Jotta komissio voisi toimia nopeasti, asianmukaisesti ja suhteessa etujensa puolustamiseen, komission olisi saatava tarpeellinen tieto yhteisön luonnollisilta henkilöiltä ja oikeushenkilöiltä, joiden taloudellisiin etuihin kiistelty lainsäädäntö vaikuttaa kielteisesti. 2 artiklassa säädetään asiasta ilmoittamisesta komissiolle.

Jos 2 artiklassa tarkoitettu tieto on luonteeltaan luottamuksellista, 3 artiklassa taataan nimenomaisesti sen luottamuksellinen käsittely.

Asetuksen 4 artiklan tavoitteena on yhteisön ulkopuolisten tuomioistuinten sellaisten tuomioiden yhteisössä tunnustamisen tai lainvoiman estäminen, joilla pannaan täytäntöön kiisteltyä Yhdysvaltain lainsäädäntöä. Kyseinen artikla on tehokas erityisesti Helms-Burtonin lain III osastoon perustuvien Yhdysvaltain tuomioistuinten antamien tuomioiden täytäntöönpanon estämisessä.

Asetuksen sisältämien Yhdysvaltain lainsäädännön kiisteltyjen osien noudattamatta jättäminen on pakollista 5 artiklan säännösten mukaan. Kyseisen säännön olemassaolo on tarkoitettu tehokkaaksi puolustukseksi Yhdysvaltain tuomioistuimissa, jos luonnollisia tai oikeushenkilöitä vastaan nostetaan kanne Yhdysvalloissa edellä mainitusta noudattamatta jättämisestä (Yhdistyneen kuningaskunnan ja Kanadan lainsäädännöstä löytyy samankaltaisia lausekkeita).

Noudattamatta jättäminen saattaa kuitenkin joissakin olosuhteissa aiheuttaa suhteetonta vahinkoa henkilöille/yrityksille. Sen vuoksi säädetään mahdollisuudesta saada noudattamista koskeva lupa. Luvan antaisi komissio 8 artiklassa säädetyn komiteamenettelyn mukaisesti.

Niin sanottu korvauslauseke 6 artiklassa mahdollistaa Yhdysvaltain luonnollisten tai oikeushenkilöiden valtionsa kiistellyn lainsäädännön mukaan saamien määrien korvaamisen. Kyseinen artikla on erityisen tärkeä, jos mahdollisuutta ryhtyä oikeudellisiin toimiin Helms-Burtonin lain III osaston mukaisesti ei evätä 1 päivän helmikuuta 1997 jälkeen. Tämä ehdotus noudattaa Kanadan niin sanottua estämislakia siltä osin, että se sallii koko summan korvaamisen, eikä ainoastaan sen osan summasta, joka saatiin kaksin- tai kolminkertaistamalla alkuperäinen korvaus/maksu Yhdysvaltain tuomioistuimen antaman tuomion johdosta.

Komissiolle annetaan tiettyjä tehtäviä, esimerkiksi asetuksen liitteen muuttaminen ja noudattamista koskevan luvan antaminen. Komissio velvoitetaan 7 artiklassa ilmoittamaan neuvostolle Yhdysvaltain kiistellyn lainsäädännön vaikutuksista ja siihen perustuvista toimista sekä antamaan asiasta kattava kertomus vuosittain. Lisäksi komissio julkaisee Virallisessa lehdessä ne tuomiot, joihin 4 artiklaa sovelletaan.

Kahdessa ensin mainitussa tehtävässä komissiota avustaa jäsenvaltioiden edustajista muodostuva komitea, jonka olisi komission toteutettavien toimenpiteiden tärkeys

huomioon ottaen toimittava 13 päivänä heinäkuuta 1987 tehdyn neuvoston päätöksen N:o 87/373/ETY (EYVL N:o L 197, s. 33, 18.7.1987) 2 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltiot velvoitetaan 9 artiklassa määräämään asetuksen säännösten rikkomisesta aiheutuvat sakot. Kyseisten sakkojen on oltava tehokkaita, oikeudenmukaisia ja ennalta ehkäiseviä.

Asetuksen täytäntöönpanoa koskevasta keskinäisestä tiedonvaihdosta jäsenvaltioiden ja komission välillä maittain vaihtelevan täytäntöönpanon välttämiseksi säädetään 10 artiklassa.

Asetuksen soveltamisen osalta 11 artiklassa säädetään, että alueellisen rajoituksen lisäksi asetuksen soveltaminen rajoittuu yksityisiin ja julkisiin luonnollisiin ja oikeushenkilöihin, jotka ovat laillisesti asettautuneet, rekisteröity tai joiden tosiasiallinen kotipaikka on yhteisön alueella. Kyseinen rajoitus on toivottava sen välttämiseksi, että luonnolliset tai oikeushenkilöt vetoaisivat asetukseen, vaikka heillä olisi pysyviä etuja yhteisön ulkopuolella. Se olisi olennaista erityisesti niiden luonnollisten tai oikeushenkilöiden osalta, jotka tavallisesti asuvat tai jotka on rekisteröity Yhdysvaltoihin.

Voitaisiin kuitenkin harkita asetuksen soveltamista luonnollisiin tai oikeushenkilöihin, jotka asuvat tai jotka on rekisteröity kolmanteen maahan, jossa on samankaltainen tai samanlainen lainsäädäntö ja joka laajentaisi lainsäädäntönsä soveltamisalan luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, jotka asuvat tai jotka on rekisteröity yhteisöön. Kyseinen vastavuoroisuus tekisi korvauslausekkeesta vieläkin tehokkaamman, koska se lisäisi mahdollisuuksia saada korvaus yhdysvaltalaisten henkilöiden tai yritysten varoista.

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUKSEKSI (EY)

tiettyjen kolmansien maiden tietyn lainsäädännön soveltamisen vaikutuksilta sekä siihen perustuvilta tai siitä johtuvilta toimilta suojautumisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 113 ja 235 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[1],

sekä katsoo, että

Euroopan yhteisön tavoitteena on avoin kansainvälistä kauppaa ja pääomainvestointeja koskeva järjestelmä,

tietyt kolmannet maat ovat säätäneet tai todennäköisesti säätävät tiettyjä lakeja, asetuksia ja muita oikeudellisia säädöksiä, jotka pyrkivät säätelemään Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden lainkäyttövallan alaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden toimia,

kyseisten lakien, asetusten ja muiden oikeudellisten säädösten soveltaminen kyseisten maiden ulkopuolella on kansainvälisen oikeuden vastaista,

kyseiset lait, mukaan lukien asetukset ja muut oikeudelliset säädökset, ja niihin perustuvat tai niistä johtuvat toimet vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat vahvistettuun oikeusjärjestykseen sekä vaikuttamaan haitallisesti Euroopan yhteisön ulkoisiin taloudellisiin etuihin sekä luonnollisten ja oikeushenkilöiden etuihin heidän käyttäessään oikeuksiaan yhteisten vienti- ja tuontimenettelyjen mukaisesti ja pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteeseen yhteisön ja kolmansien maiden välillä,

näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa on tarpeen aloittaa toimet yhteisön tasolla yhteisön vahvistetun oikeusjärjestyksen, ulkoisten taloudellisten etujen ja kyseisten henkilöiden etujen suojelemiseksi erityisesti poistamalla, kumoamalla, estämällä tai muulla tavoin vastustamalla asianomaisen ulkomaisen lainsäädännön vaikutuksia,

tämän asetuksen soveltamisessa komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista,

kyseiset toimet toteutetaan edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamista edistävien toimenpiteiden muodossa, ja

---

[1] Lausunto annettu ....., EYVL N:o .....

tiettyjen tämän asetuksen säännösten hyväksymiseksi perustamissopimuksessa ei määrätä muista kuin 235 artiklan mukaisesta toimivallasta,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

Suojautumisala

1 artikla

Tässä asetuksessa säädetään sellaisilta vaikutuksilta suojautumisesta ja niiden ehkäisemisestä, jotka aiheutuvat liitteessä eriteltyjen lakien, mukaan lukien asetukset ja muut oikeudelliset säädökset, ja niihin perustuvien tai niistä johtuvien toimien soveltamisesta kyseisen maan ulkopuolella.

Komission ehdotuksen perusteella neuvosto voi lisätä lakeja liitteeseen tai poistaa niitä siitä.

Ilmoitukset

2 artikla

Henkilöiden, joilla on tietoja 1 artiklassa mainittujen lakien tai toimien suorista tai epäsuorista vaikutuksista heidän taloudellisiin tai rahoitusta koskeviin etuihinsa, on ilmoitettava kyseiset tiedot Euroopan komissiolle[2].

Luottamuksellisuus

3 artikla

Kaikkea tämän artiklan mukaisesti annettua tietoa on käytettävä ainoastaan niihin tarkoituksiin, joita varten ne toimitettiin.

Luonteeltaan luottamukselliset tiedot tai tiedot, jotka annetaan luottamuksellisesti, ovat salassapitovelvollisuuden alaisia. Komissio ei saa paljastaa niitä ilman tiedot antaneen henkilön nimenomaista lupaa.

Kyseisten tietojen toimittaminen edelleen on sallittua erityisesti oikeudellisten toimien yhteydessä, jos komissio velvoitetaan siihen tai sille annetaan siihen lupa. Tietojen toimittamisessa edelleen on otettava huomioon kyseisen henkilön oikeutetut edut siten, että hänen liikesalaisuuksiaan ei paljasteta.

---

[2] Tiedot on toimitettava seuraavaan osoitteeseen: Euroopan komissio, pääosasto I, Rue de la Loi/Wetstraat 200, 1049 Bryssel

Tämän artiklan estämättä komissio voi antaa yleisluonteisia tietoja.

Tuomioiden tunnustamatta jättäminen

4 artikla

Edellä 1 artiklassa mainittuja lakeja ja toimia täytäntöönpanevan yhteisön ulkopuolisen tuomioistuimen tuomioita ei tunnusteta tai panna täytäntöön millään tavalla.

Noudattamatta jättäminen

5 artikla

Kenenkään ei tule suorasti tai toissijaisen tai muun välittävän henkilön kautta aktiivisesti tai tahallisella laiminlyönnillä noudattaa vaatimuksia tai kieltoja, mukaan lukien ulkomaisten tuomioistuinten pyyntöjä, jotka suorasti tai epäsuorasti perustuvat 1 artiklassa tarkoitettuihin lakeihin ja toimiin tai johtuvat niistä.

Luonnollisille tai oikeushenkilöille voidaan antaa 7 ja 8 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti lupa noudattaa näitä vaatimuksia tai kieltoja kokonaan tai osittain, jos noudattamatta jättäminen vahingoittaisi vakavasti heidän tai yhteisön etuja.

Vahingonkorvaus

6 artikla

Jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus sellaiseen määrään vahingonkorvausta, jonka on saanut luonnollinen tai oikeushenkilö muun kuin jäsenvaltion tuomioistuimen tekemän tuomion perusteella, jos joku tuomioistuin yhteisössä toteaa, että myönnetty määrä perustuu 1 artiklassa tarkoitettuihin lakeihin ja toimiin.

Vahingonkorvauksen maksaa tuomioistuimen tuomiosta hyötynyt luonnollinen tai oikeushenkilö tai yhteisössä toimiva oikeushenkilö, jonka omistaa tai jonka toimintaa ohjaa tällainen henkilö[3].

---

[3] Yhteisössä toimiva oikeushenkilö on:

toisen luonnollisen tai oikeushenkilön omistama, jos tämä henkilö omistaa enemmän kuin 50 prosenttia sen osakkeista;

toisen luonnollisen tai oikeushenkilön ohjattavissa, jos tällä toisella henkilöllä on valta nimetä enemmistö sen johtajista tai muuten laillisesti ohjata sen toimintaa.

Hallintosäännökset

7 artikla

Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi komissio

a. tiedottaa neuvostolle säännöllisesti 1 artiklassa mainittujen lakien, asetusten ja muiden oikeudellisten säädösten sekä niistä johtuvien toimenpiteiden vaikutuksista tämän asetuksen mukaisesti hankitun tiedon perusteella, ja se laatii vuosittain kattavan julkisen kertomuksen tästä;

b. antaa lupia 5 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;

c. lisää tai peruuttaa tarvittaessa viittauksia sekundaarisiin asetuksiin tai muihin oikeudellisiin säädöksiin, jotka perustuvat liitteessä eriteltyihin lakeihin ja jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan;

d. julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 4 artiklan mukaiset tuomioistuimen tuomiot.

8 artikla

Edellä 7 artiklan b ja c kohdan täytäntöönpanemiseksi komissiota avustaa jäsenvaltioiden edustajista muodostuva komitea, jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

Komission edustaja toimittaa komitealle luonnoksen toteutettavista toimenpiteistä. Komitea antaa luonnoksesta lausuntonsa määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunnon antaa perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa vahvistettu enemmistö sellaisten päätösten osalta, jotka neuvosto hyväksyy komission ehdotuksesta. Jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan komiteassa kyseisessä artiklassa tarkoitetulla tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

Komissio hyväksyy toimenpiteet, joita sovelletaan välittömästi. Jos nämä toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaiset, komissio ilmoittaa niistä neuvostolle välittömästi.

Tässä tapauksessa komissio voi lykätä päättämiensä toimenpiteiden soveltamista enintään kuukaudella tällaisen tiedoksiannon päivämäärästä lukien.

Neuvosto voi määräenemmistöllä päättää toisin edellisessä kohdassa tarkoitetussa määräajassa.

Yleiset ja loppusäännökset

9 artikla

Jokainen jäsenvaltio päättää sovellettavista sakoista tämän sopimuksen säännöksiä rikottaessa. Sakkojen on oltava tehokkaita, oikeudenmukaisia ja ennaltaehkäiseviä.

10 artikla

Komissio ja jäsenvaltiot ilmoittavat toisilleen tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja muusta tähän asetukseen liittyvästä olennaisesta tiedosta.

11 artikla

Tätä asetusta sovelletaan koko yhteisön alueella, myös sen ilmatilassa, sekä kaikkiin jonkin jäsenvaltion lainkäyttövallan alaisiin ilma-aluksiin ja aluksiin sekä kaikkiin yksityisiin tai julkisiin luonnollisiin ja oikeushenkilöihin, jotka asuvat tai jotka on rekisteröity yhteisössä.

12 artikla

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

1 artiklassa tarkoitetut
LAIT, ASETUKSET JA MUUT OIKEUDELLISET SÄÄDÖKSET

MAA: Amerikan Yhdysvallat

LAIT

1. National Defense Authorization Act for Fiscal Year 1993, Title XVII - Cuban Democracy Act of 1992, section 1706.

2. Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1996.

ASETUKSET

1. 31 CFR (Code of Federal Regulations) Ch. V (7-1-95 edition) Part 515 - Cuban Assets Control Regulations, subpart E - Licenses, Authorizations and Statements of Licensing Policy.

ISSN 1024-4492

KOM(96) 420 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI 11

Luettelonumero : CB-CO-96-427-FI-C

ISBN 92-78-08002-0

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg